

ТРЕНДОВІ МЕРЧІ ДИТЯЧИХ КНИЖКОВИХ ВИДАНЬ

Подолька Н. С.

*кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри літератури,
методики її навчання, історії культури та журналістики
Ніжинського державного університету
імені Миколи Гоголя
м. Ніжин, Чернігівська область, Україна*

Супутні основному товару дрібнички завжди привертали увагу покупців. На яскравих дрібничках можна ще багато років після випуску основного товару заробляти. Як, до прикладу, на атрибутиці до Зоряних війн або на фігурках з аніме. Саме ця особливість привертає увагу спеціалістів, задіяних у видавничому бізнесі на виробництві мерчу. Бо книга також має матеріальну природу і є товаром.

Мерч, перш за все, асоціює власника з його брендом і є скороченим, сленговим виразом від «merchandise» (англ. – товар). У книжковій сфері це також включає елементи дизайну книг (наприклад, високого рівня оформлення суперобкладинка), або продукт, що асоціюється з головними героями твору.

Унікальні предмети найчастіше з'являються в жанрі мальовипису, але останнім часом цю нішу все більше завойовують дитячі видання та література в жанрі фентезі.

Найбільш використовуваним і найпоширенішим у світі мерчем є атрибутика до книг Туве Янсон, найзнаменитішої казкарки Фінляндії. Це фігурки кумедних мумі-тролів та інших дивовижних істоток, що населяють Долину Мумі, виконані з різних матеріалів (пластмасові, гумові, хутряні), у різних формах (подушки, одяг, закладки, дитячі ковдри і наволочки, стеаринові свічки, посуд, шкільні пенали, шопери, шарпетки). Дітям подобаються також цукерки із зображенням героїв казок на фантиках. В Україні такий товар продається на офіційному сайті торгової марки Moomin Characters [1].

У 2014 році було розроблено проект спеціальної інтерактивної конструкції простору для дитячих ігор «Хатинка Муммі-Тролів». Втілювало проект «Видавництво Старого Лева». За допомогою цієї конструкції діти мали змогу ознайомитися із творчістю Туве Янсон і зануритися в життя муммі-тролів [2]. Книги-бестселери із серії «Країни Муммі-тролів» виходили українською мовою у ВСЛ протягом 2004–2005 років і мали шалену популярність.

А що вже говорити про іншого героя – Гаррі Поттера? Тут створюються цілі лінійки брендового товару. Досить популярним є сайт мерч-продукції «The Harry Potter Shop at Platform 9 ¾» [3]. У його асортименті сім оригінальних романів Дж. Роулінг про Гаррі Поттера, ілюстровані видання, а також книги, що відкривають для себе магію кіно, що лежить в основі серії фільмів, іграшки, сумки, канцелярські товари, карти та багато іншого.

І до тепер тримає планку з високих продажів серія книг «Коти-вояки» у перекладі з англійської Катерини Дудки та Остапа Українця. Для поціновувачів пригодницьких романів-фентезі створено оригінальний книжковий бокс, випущений видавництвом «АССА», магніти, закладки, футболки, чашки, інше [4].

Аналогічно цікавить читачів серія книг від ВСЛ «36 і 6 котів» Галини Вдовиченко, до якої створено магніти «Кіт Коментатор», «Кіт Голота», «Кіт Бубуляк», «Коти-друзьки», горнятко «Кіт закоханий», «Коти-вболівальники», «Друзьки», різні варіації закладок, листівки [5].

Маленьких читачів приваблює й герой книг Ірини Лазуткіної Єнотик Бо. Книги «Єнотик Бо і повітряна куля», «Єнотик Бо і дивний-дивний світ» вийшли у ВСЛ протягом 2019–2021 років. Ілюстратор Ростислав Попський. На сайті видавництва пропонується купити магнітну закладку за однойменними творами, брелок і магніти [6].

З новинок 2023 року – книга Дарії Білої «Містер подушка та зірки» й «Містер подушка та кит Гудзичок». Авторка книги, вона ж одночасно ілюстраторка, стверджує: *«Це не просто книжка. Містер Подушка – це друг, який вже є у кожної дитини. Він першим зустрічає тебе вранці і останнім обіймає перед сном»* [7]. «Я створила Містера Подушку, щоб кожна дитина за будь-яких обставин мала свій осередок спокою та безумовної дружби» [8]. Тепер подушка з головним героєм може стати в нагоді малюкам, які не можуть заснути або борються з нічними монстрами. А 10 % від продажу товару направляється на благодійність. Подарункові бокси та подарункові набори можна замовити на сайті магазину «Містер Подушка» [9].

Вдалий мерчандайз – це переосмислення речей, якими ми користуємося повсякденно. Мерч мімікрує нині під речі, до яких ми звикли, і стає частиною життя. Якщо бренд досить престижний і навколо нього створюється ком'юніті, людина за допомогою мерчу стає частиною цієї спільноти. Припустимо, хтось фанатіє від героїв книг-бестселерів, із задоволенням купує книги улюбленого автора, відвідує заходи з презентаціями чи зустрічами з творцями книги. Щоб показати свою приналежність і стати частиною улюбленого бренду, кожен із нас може придбати мерч і транслювати код невербально. Якщо людям близька філософія бренду, вони охоче діляться своїми поглядами за допомогою мерчу. Винахідливий мерч стає схожим на мистецтво, виховує

естетичні смаки, дарує насолоду, надихає читати і сприяє культурі читання, а в умовах війни ще й сприяє подоланню страхів й психологічній рівновазі. Індустрія мерчандайзу росте з кожним роком і стає дедалі винахідливішою, а тренди в розробці мерчу тільки живлять це середовище.

Література:

1. Moomin Characters. URL. <https://moomin.com.ua/>
2. Де живуть Мумі-тролі? URL. <https://starylev.com.ua/news/de-zhyvut-mumi-troli>
3. The Harry Potter Shop at Platform 9 ¾. URL: <https://harrypottershop.co.uk/pages/platform934>.
4. Сувеніри. URL. <https://acca.ua/catalog/suveniriy/>.
5. Сувеніри. URL: <https://starylev.com.ua/bookstore/category--suveniriy/page--2>
6. Брелок «Єнотик Бо і повітряна куля». URL: <https://starylev.com.ua/brelok-derevyanii-vsl-yenotik-bo-i-kulya>.
7. Тейлор К. Дарія Біла презентує другу книгу про «Містера Подушку». URL: https://www.luckyukraine.in.ua/daria_bila_prezentachia/
8. Від авторки. URL: <https://misterpodushka.com/vid-avtorky/>
9. Містер Подушка. URL: <https://misterpodushka.com/shop/>